

“Thuis als het kan”

Een analyse:

“Als de landelijke akkoorden en programma’s zijn uitgevoerd, zijn ondersteuning en zorg dan zodanig georganiseerd dat ouderen verantwoord thuis kunnen blijven wonen?”

Aanleiding:

In WOZO uitwerkingsnotitie die in december 2022 aan de Tweede Kamer is gestuurd, is het volgende aangegeven:

“Ondersteuning en zorg thuis moeten zo georganiseerd zijn dat ouderen veilig en vertrouwd thuis kunnen blijven wonen. Het is belangrijk dat de prikkels in het stelsel hierbij aansluiten. Dit nader uitwerken op zowel de inhoud als op de sturing daarop is een vitaal element voor de organisatie van ondersteuning en zorg. De personele druk op de sector vergroot de urgentie hiertoe”.

In het voorjaar van 2023 zijn de WOZO regiegroep (bestuurlijk) en WOZO werkorganisatie ambtelijk vormgegeven (Senioren Coalitie, SWN, LHV/Verenso, V&VN, ActiZ, ZN, VNG, VWS). Door hen is dit nader vertaald naar onderstaande opdracht (die is opgenomen in de WOZO-voortgangsbrief aan de Tweede Kamer van juni 2023):

Voor de beweging ‘thuis als het kan’ uit WOZO is een cruciale voorwaarde dat ondersteuning en zorg (incl. behandeling en palliatieve zorg) zo is vormgegeven dat ouderen verantwoord langer thuis kunnen wonen. Tijdens de WOZO-conferentie van 12 april 2023 kwam naar voren dat er in WOZO en andere programma’s meerdere acties zijn om dit mogelijk te maken, waarvan niet altijd duidelijk is of deze geheel op elkaar aansluiten. Wenselijk is hier inzicht in te krijgen.

De werkorganisatie zal de verschillende acties die daartoe lopen in IZA, WOZO, GALA en TAZ bij elkaar brengen en bezien of deze toereikend zijn om zekerheid aan ouderen kunnen bieden dat zij verantwoord langer thuis kunnen blijven wonen. Ook zal de werkorganisatie wijzen op eventuele witte vlekken.

Aanpak

Het project is opgedeeld in drie onderdelen. Dit eerste verslag omvat de uitkomsten van deel 1: De analyse is gestart met het maken van een gestructureerd overzicht van de landelijke akkoorden en programma’s. Hiermee is inzichtelijk gemaakt wat de programma’s en akkoorden omvatten en hoe de inhoud van deze akkoorden en programma’s zich tot elkaar verhouden.

Vervolg deel 2 en deel 3 (worden later dit jaar afgerond)

Op basis van de eerste analyse worden voor het tweede deel interviews gehouden met ouderen en professionals voor een toetsing op witte vlekken. Het doel van de interviews is om inzichtelijk te krijgen of deze akkoorden en programma’s toereikend zijn om eventuele witte vlekken te overbruggen, teneinde ouderen verantwoord langer thuis te laten wonen.

In deel 3 is de vervolgvraag onderzocht: wordt er met deze programma’s en akkoorden voldoende ‘de beweging naar de voorkant’ gemaakt? Met deze beweging beogen we ouderen zo lang mogelijk thuis te laten wonen, zoveel mogelijk uit de zorg of voorin de zorgketen te houden. Dit is gedaan door een analyse van de regioplannen die een vertaling zijn van de akkoorden en programma’s naar regionale ontwikkelingen. Indicatoren die bijdragen aan de beweging naar de voorkant zijn in de regioplannen onderzocht.

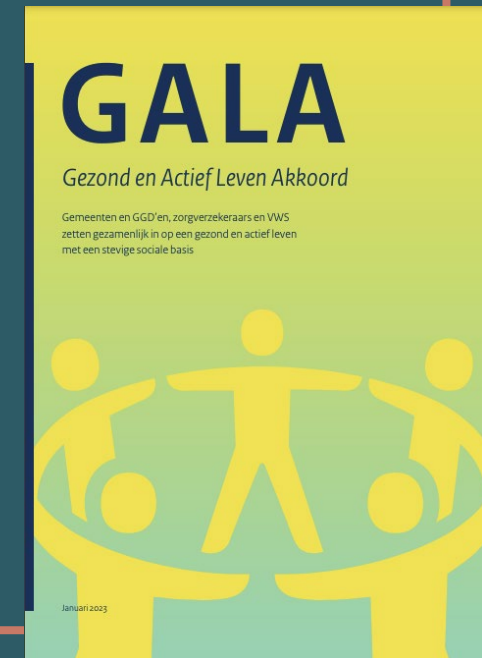
Hoewel het onderzoek door de pragmatische aanpak in een korte tijdspanne geen wetenschappelijk fundament heeft, kan met de resultaten van deze drie onderdelen een goed eerste verkennend beeld geschetst worden van hoe passend de ontwikkelingen van zorg en ondersteuning thuis op dit moment zijn.

Deel 1:

Een gestructureerd overzicht van de zorgakkoorden en programma's uit 2022 en 2023

De programma's en akkoorden zijn zowel strategisch als inhoudelijk geanalyseerd en uiteengezet in een overzicht. Het betreft de volgende programma's en akkoorden:

- Het Integraal Zorgakkoord (IZA), 16-09-2022, [link](#)
- Het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA), 31-01-2023, [link](#)
- Programma Wonen, Ondersteuning en Zorg voor Ouderen (WOZO), 04-07-2022, [link](#)
- Programma Toekomstbestendige Arbeidsmarkt Zorg & Welzijn (TAZ), 30-09-2022, [link](#)

Strategische analyse

IZA

GALA

WOZO

TAZ

doel

essentie

uitgangspunten

actielijnen

wetgeving

initiatiefnemers

niveau

uitvoering

financiering

aanvragen

STRATEGISCHE ANALYSE	IZA	GALA	WOZO	TAZ
 <p>Doel</p>	<p>Toekomstbestendig maken van de zorg, door de (voornamelijk de) curatieve zorg toegankelijk, kwalitatief goed en betaalbaar te houden</p>	<p>Een gezonde generatie in 2040</p>	<p>Transformatie naar houdbare ouderenzorg, waarbij ouderen in de toekomst lang zelfstandig kunnen blijven wonen op een plek waar zij zich thuis voelen</p>	<p>Het in gang zetten van een transitie naar het anders organiseren van het werk, zodat we met beschikbare zorgmedewerkers beter tegemoet kunnen komen aan zorgvraag en zorgmedewerkers met plezier in hun werk kwalitatieve zorg kunnen blijven leveren.</p>
 <p>Essentie</p>	<p>Passende zorg wordt het uitgangspunt voor Zvw zorg</p>	<p>Het bevorderen en behouden van de fysieke en mentale gezondheid van mensen vanaf het prille begin</p>	<p>Een beweging in gang zetten om te komen tot houdbare, toegankelijke en kwalitatief goede ondersteuning en zorg voor ouderen</p>	<p>Gericht op het aantrekkelijker maken van het werken in de zorg, zodat zorgmedewerkers met plezier in hun werk kwalitatieve zorg kunnen blijven leveren.</p>
 <p>Uitgangspunten</p>	<p>Passende zorg...</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. is waardegedreven 2. komt samen met en rondom de patiënt tot stand 3. is de juiste zorg op de juiste plek 4. gaat over gezondheid in plaats van over ziekte 5. wordt geleverd in een prettige werkomgeving 	<p>Focus op gezondheidsbevordering en een gezonde samenleving, positieve gezondheid en focus op gezondheid in plaats van ziekte</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zelf als het kan • Thuis als het kan • Digitaal als het kan 	<ul style="list-style-type: none"> • De juiste zorgmedewerker op de juiste plek, die gemotiveerd en met plezier het werk kan doen • Vasthouden aan de huidige 'norm' van 1 op 6 werkenden in de zorg. Voldoen aan de groeiende zorgvraag zonder dat er heel veel meer extra medewerkers nodig zijn. • Innovatief werken met behoud van medewerkers en kansen voor leren en ontwikkelen. • Ondersteunen van goed werkgeverschap in anders werken.

STRATEGISCHE ANALYSE	IZA	GALA	WOZO	TAZ
 <p>Actielijnen / subdoelen</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Passende zorg: waardegedreven samen met de patiënt, pakket en kwaliteit 2. Regionale samenwerking in de acute zorg 3. Toekomstbestendig zorglandschap door concentratie en spreiding 4. Versterking organisatie eerstelijnszorg 5. Samenwerking sociaal domein, huisartsenzorg en ggz 6. Gezond leven en preventie 7. Arbeidsmarkt en ontzorgen zorgprofessionals 8. Digitalisering en gegevensuitwisseling 9. Contractering 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Terugdringen gezondheidsachterstanden 2. Gezonde fysieke leefomgeving die uitnodigt tot bewegen en ontmoeten 3. Versterken van de sociale basis 4. Een gezonde leefstijl 5. Versterking van de mentale gezondheid 6. Vitaal ouder worden 7. De domein overstijgende inzet vanuit een regionale preventie-infrastructuur 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Samen vitaal ouder worden 2. Sterke basiszorg voor ouderen 3. Passende Wlz-zorg 4. 'Wonen en zorg' voor ouderen 5. Arbeidsmarkt en innovatie 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ruimte voor innovatieve werkvormen 2. Ruimte voor behoud van medewerkers 3. Ruimte voor leren en ontwikkelen
 <p>Wettelijke kaders</p>	Zvw, Wmo	Wpg, Wmo, Zvw	Wlz, Wmo en Zvw (ouderenzorg)	Zorg- en welzijn breed (Wlz, Wmo, Zvw, Jeugdwet), Wpg en Wegiz
 <p>Initiatiefnemers</p>	Vertegenwoordigers van patiënten, zorgprofessionals, zorgaanbieders, zorginkopers en overheid.	Gemeenten, verzekeraars, GGD'en VWS	Zorgaanbieders, gemeenten, zorgverzekeraars, zorgkantoren en woningcorporaties, clientvertegenwoordigers, professionals en VWS	Vertegenwoordigers van professionals in zorg- en welzijn, zorg- en welzijnsorganisaties, zorginkopers en overheid.

STRATEGISCHE ANALYSE	IZA	GALA	WOZO	TAZ
 <p>Uitvoeringsniveau</p>	Landelijk, regionaal en lokaal	Lokaal en regionaal	Landelijk, regionaal en lokaal	Landelijk, regionaal en lokaal
 <p>Uitvoering</p>	Door middel van: <ul style="list-style-type: none"> • Financiële middelen • Kennis en expertise • Bestuurlijke afspraken • Aanpassing regelgeving 	Door middel van: <ul style="list-style-type: none"> • Financiële middelen • Kennis en expertise 	Door middel van: <ul style="list-style-type: none"> • Financiële middelen • Kennis en expertise • Bestuurlijke afspraken • Aanpassing regelgeving 	Door middel van: <ul style="list-style-type: none"> • Financiële middelen • Kennis en expertise
 <p>Financiering</p>	Door middel van: <ul style="list-style-type: none"> • Vastgestelde financiële kaders • Transformatiemiddelen • Specifieke SPUK-regeling (enkel voor gemeenten) 	Door middel van: <ul style="list-style-type: none"> • Brede SPUK-regeling 	Door middel van: <ul style="list-style-type: none"> • Subsidieregeling • Stimuleringsregeling • o.a. regeling TAZ-WOZO • Middelen Scheiden wonen en zorg, waaronder Regiobudgetten zorgkantoren en SPUK DOS. • Ondersteuningsprogramma's 	Door middel van: <ul style="list-style-type: none"> • Eén integraal financieel arrangement voor TAZ met onder meer subsidieregelingen (o.a. STOZ-regeling die beschikbaar komt in 2024, overige uitwerkingen naar verwachtingen per 01-01-2025)
 <p>Aanvraagmogelijkheden</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Transformatiemiddelen • Specifieke SPUK 	<ul style="list-style-type: none"> • Het indienen van een integraal plan door de gemeenten bij de overheid • Aanvragen ketenaanpakken ook middels Zwv financiering in zorginkoop. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zie menukaart ondersteuningsaanbod regionale samenwerking 	<ul style="list-style-type: none"> • Zie SectorPlanPlus • TAZ is overeenkomstig met IZA: ook financiering via transformatiemiddelen mogelijk • Per 2025 nieuwe TAZ-subsidie

Inhoudelijke analyse

IZA

GALA

WOZO

TAZ

inwoners/cliënten

professionals

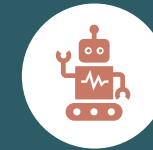
huisvesting

arbeidsmarkt

digitalisering en data

kwaliteit

stelsel

wijksamenwerkingen

regionale samenwerkingen

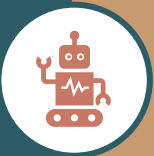
cultuurverandering

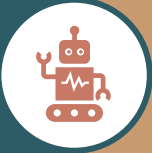

INHOUDELIJKE ANALYSE	IZA	GALA	WOZO	TAZ
 <p>Cultuurverandering in de samenleving</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Cultuuromslag voor burgers: o.a. uitgangspunten zelfstandig als het kan, in eigen omgeving als het kan, digitaal als het kan • Passende zorg 	<ul style="list-style-type: none"> • ‘Beweging naar de voorkant’; van ziekte en zorg naar gezondheid en preventie. 	<ul style="list-style-type: none"> • Communicatie naar burgers: voorbereiden op ouder worden, waaronder bewustwording van passende woonvormen • Cultuuromslag voor burgers: o.a. uitgangspunten zelfstandig als het kan, in eigen omgeving als het kan, digitaal als het kan • In gesprek met lastig te bereiken groepen 	<ul style="list-style-type: none"> • Het is niet realistisch en wenselijk om het aandeel mensen werkzaam in zorg- en welzijn te laten stijgen. • Werk moet anders georganiseerd worden: meer preventie, passende en arbeidverlichtende zorg en ondersteuning. • Dit is een gezamenlijke opdracht voor iedereen in de samenleving
 <p>Regionale professionele samenwerkingen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Gezamenlijk maken van regiobeeld en regioplan • Concentratie en spreiding medisch specialistische zorg • Versterken van samenwerking in acute zorg voor continuïteit en kwaliteit in ANW-zorg. • Versterken van samenwerking van professionals in de eerste lijn • Versterking van samenwerking van eerste lijn met andere domeinen • Samenwerking sociaal domein, huisartsenzorg en ggz voor verbeteren kwaliteit en terugdringen wachtlijsten in ggz. • Aanspreekbare en herkenbare teams in de wijk, terugdringen versnippering. • Regionale preventie infrastructuur met (leefstijl)preventie op fysiek, mentaal en maatschappelijk welzijn van inwoners 	<ul style="list-style-type: none"> • Elke gemeente heeft lokale aanpak voor terugdringen van gezondheidsachterstanden, met brede blik op gezondheid. • Regionale preventie infrastructuur • Stevige infrastructuur tussen eerste lijn en breder sociaal domein • Het bevorderen en behouden van de vitaliteit van ouderen. O.a. door de ketenaanpakken • Regionale niet-vrijblijvende afspraken en samenwerking tussen zorgverzekeraars en gemeenten op het terrein van gezondheidsbevordering en preventie en de inrichting van de ketenaanpakken. 	<ul style="list-style-type: none"> • Aanspreekbare en herkenbare teams in de wijk • Pilots domein-overstijgende samenwerkingen • Versterking dementienetwerken en implementatie zorgstandaard dementie • Prestatieafspraken via provincies, regionaal en lokaal niveau over wonen voor ouderen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Regionaal gezamenlijk werkgeverschap om flexibel en afwisselend werk te organiseren dat aantrekkelijk is voor professionals in zorg- en welzijn. • Daarnaast ook meer gezamenlijk en regionaal opleiden en begeleiden van stagiaires en nieuwe medewerkers.

INHOUDELIJKE ANALYSE	IZA	GALA	WOZO	TAZ
<p>Samenwerkingen op clientniveau, buurt-/ wijkniveau: formeel en informeel</p> 	<ul style="list-style-type: none"> Partnership tussen welzijnsdomein, zorgaanbieder, professional en patiënt 	<ul style="list-style-type: none"> Fysieke leefomgeving die inwoners uitnodigt tot bewegen, ontspannen en ontmoeten, zich te ontplooiën en elkaar te helpen. Voor mensen die om verschillende redenen kwetsbaarder zijn voor gezondheidsdreigingen. Verbeteren mogelijkheden voor laagdrempelige ondersteuningsvormen zoals zelfregie en zelfhulpgroepen Voorzieningen in de sociale basis zonder indicatie. Ketenaanpakken: <ul style="list-style-type: none"> Welzijn op recept Valpreventie bij ouderen Gecombineerde leefstijlinterventie bij overgewicht en obesitas bij volwassenen Kinderen met overgewicht en obesitas Kansrijke start 	<ul style="list-style-type: none"> Gemeenten stimuleren tot faciliteren van ondersteuningsstructuur in de wijk (versterken sociale basis); een combinatie van burgerinitiatieven, professionele organisaties, vrijwilligersorganisaties en ondersteuning van kwetsbare doelgroepen. 15 werkplaatsen sociaal domein werken aan betere samenwerking tussen sociale basis en formele zorg Verbetering van leefomgeving 	<ul style="list-style-type: none"> Samenwerking tussen formele en informele zorgverleners
<p>Interventies gericht op inwoners/ cliënten</p> 	<ul style="list-style-type: none"> Patiëntenorganisaties zorgen dat patiënten worden geholpen met uitspreken wat relevant voor hen is, met behulp van methoden en instrumenten. 	<ul style="list-style-type: none"> Versterken van sociale infrastructuur (o.a. mantelzorg, vrijwilligers, welzijnswerk) in wijken en buurten om zo lang als mogelijk te voorkomen dat mensen zwaardere zorg nodig hebben 	<ul style="list-style-type: none"> Reablement Digivaardigheden van inwoners verbeteren. 	

INHOUDELIJKE ANALYSE	IZA	GALA	WOZO	TAZ
<p>Interventies gericht op professionals</p> 	<ul style="list-style-type: none"> • Passende zorg: <ul style="list-style-type: none"> • Effectief, wetenschappelijk • Doelmatig vanuit behoefte van client • Zelfstandig als het kan, in eigen omgeving als het kan, digitaal als het kan • Gezamenlijk triage instrument kwetsbare oudere. 	<ul style="list-style-type: none"> • Bepaling op individueel niveau hoe zorg en ondersteuning op maat geleverd kan worden. Met (zorg)professionals die boven de afzonderlijke ketenaanpakken kunnen bepalen welk probleem het eerst een oplossing nodig heeft en hoe losse interventies aan elkaar geknoopt kunnen worden tot een sluitende keten. • Samenwerking en integrale aanpak van ketenaanpakken van zorg en sociaal domein. De uitvoering van de keten-aanpakken kan deels door zorgprofessionals. 	<ul style="list-style-type: none"> • Aanpak reablement voor professionals ontwikkelen • Vergroten kennis en bewustwording leefstijl bij professionals (ook soc. domein) • Implementatie Handreiking Kwetsbare Ouderen Thuis • Gezamenlijk triage instrument kwetsbare oudere ontwikkelen. 	<p>Werk anders inrichten zodat er meer tijd komt voor professionals:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sociale en technologische arbeidsverlichtende innovaties implementeren en opschalen • Skillsgericht werven, opleiden en behouden van personeel met uitgangspunt 'bekwaam is inzetbaar', taakherschikking en taakdelegatie • Innovatieve werkvormen om zelfredzaamheid van cliënten en samenwerking tussen formele en informele zorg te bevorderen • Weloverwogen inzet van zzp'ers met gezonde balans tussen vast en flexibel personeel. • Stimuleren van regionaal werkgeverschap.
<p>Huisvesting</p> 			<ul style="list-style-type: none"> • Stimuleringsregelingen: intergenerationeel wonen, zorggeschikte woningen en ontmoetingsruimten • Regionaal stimuleringsbudget wooncapaciteit ouderen • Uitvoeringsvraagstukken bouwkosten en betaalbaarheid voor ouderen in beeld 2022 • Invulling bepalen regierol vanuit rijksoverheid m.b.t. bouwplannen verpleeghuis capaciteit • 170.000 nulredenwoningen, 80.000 geclusterde woningen, 40.000 zorggeschikte woningen • Onderzoek naar meerkosten en stimulans van bouw Wlz geclusterd • Regieafspraken met provincies en regio's over geclusterde bouw • Aantrekkelijker maken te verhuizen door bouwen, informeren en ontzorgen 	

INHOUDELIJKE ANALYSE	IZA	GALA	WOZO	TAZ
 <p>Arbeidsmarkt</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Optimaal benutten beschikbare personele capaciteit en expertise • Vermindering administratieve lasten voor professionals • Meer zeggenschap voor professionals op beleid en uitvoering • Tijd en ruimte voor ontwikkeling en opleiding • Stimuleren werken in loondienst 	<ul style="list-style-type: none"> • Het ministerie van VWS verkent met het ministerie van SZW wat er mogelijk is om de inzetbaarheid op de arbeidsmarkt in combinatie met het beroep op mantelzorg • toekomstbestendig te maken of te houden. • Werkgevers en mantelzorgers worden betrokken bij deze verkenning. 	<ul style="list-style-type: none"> • Behoud door goed werkgeverschap en werkplezier • Leren en ontwikkelen • Inzet en opschaling van bewezen sociale en technologische innovaties • Herijken van taken en functies • Minder administratieve lasten • Regionale aanpak resultaatgericht stimuleren initiatieven anders werken, leren en organiseren. 	<ul style="list-style-type: none"> • Alle acties en opgaven zijn gericht op het toekomstbestendig maken van de arbeidsmarkt in zorg en welzijn. Met als doel om ook in de toekomst goede, kwalitatieve zorg en ondersteuning beschikbaar te houden met niet meer mensen dan nu (1 op 6 mensen werkzaam in zorg en welzijn).
 <p>Digitalisering en data</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Alle inwoners van NL digitale toegang tot eigen zorggegevens via PGO, met oog voor privacy en gegevensbescherming • Elektronische gegevensuitwisseling is standaard voor goede en veilige zorg • Hybride zorg als vorm van passende zorg; mix van digitale en fysieke zorg. 		<ul style="list-style-type: none"> • ZINL onderzoek naar gebruik van AI en data-gedreven zorg • KIK-V als standaard binnen de VVT sector • Onderzoek naar inzet van technologie voor het gebruik van leef- en woonomgeving • Slimme inzet en gerichte zorginkoop van bewezen technologie door zorgverzekeraars en zorgkantoren • Beter, sneller, duurzamer implementeren en opschalen van innovaties door opleiding, digitale vaardigheden, opschalingscoaches. • Vraagstukken m.b.t. financiering en bekostiging van zorgtechnologie in kaart brengen, waar mogelijk oplossen. • Werken met dezelfde digitale toepassingen stimuleren in de Wmo 2015 en de Wlz. 	<ul style="list-style-type: none"> • Implementeren en opschalen sociale en technologische arbeid verlichtende innovaties. • Verbeteren digitale vaardigheden van professionals

INHOUDELIJKE ANALYSE	IZA	GALA	WOZO	TAZ
 <p>Digitalisering en data</p>			<ul style="list-style-type: none"> • Zorgtransformatiemodel ZN en ondersteuningsstructuur VWS actief inzetten • Gemeenten stimuleren bij Wmo inkoop technologie via te starten regeling in 2023 • Digitaal vaardig maken van professionals • Beroepsverenigingen hanteren de generieke module digitale zorg in richtlijnen en standaarden 	
 <p>Kwaliteit</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kader passende zorg als uitgangspunt • Toezicht IGJ voor actieve leercultuur, gekoppeld aan Kader passende zorg • MTVP implementeren en effecten monitoren. 	<ul style="list-style-type: none"> • VWS en andere departementen stellen een agenda op om gezondheid op diverse beleidsterreinen te agenderen en tot een integrale afweging te komen van beleidskeuzes waarin gezondheid wordt meegenomen. (bv. m.b.t. ruimtelijke ordening, woningbouw, klimaatadaptatie, mobiliteit en de ontwikkeling van het landelijk gebied) 	<ul style="list-style-type: none"> • Aanpassen normstelling en samenhang kwaliteitskaders • Definities goede zorg ELV, GRZ en GZSP ontwikkelen • Ontwikkeling ambulante GRZ in de keten conform advies ZINL • Toekomstagenda openbare farmaceutische zorg ontwikkelen en implementeren • Plan van aanpak Mondzorg voor thuiswonende ouderen maken • Advies ZINL kennisinfrastructuur zorg voor eind 2022 naar TK • Verspreiden van kennis over architectuur en leefomgeving • Beroepsverenigingen hanteren de generieke module digitale zorg in richtlijnen en standaarden • Landelijk actieplan zeggenschap en subsidieregeling herstel en zeggenschap. 	

INHOUDELIJKE ANALYSE	IZA	GALA	WOZO	TAZ
 <p>Zorgcontractering</p>	<ul style="list-style-type: none"> Contractering van passende zorg Proces en prikkels rondom contractering monitoren in veranderende wereld. 	<ul style="list-style-type: none"> Contractering voor integrale ketenaanpakken. 	<ul style="list-style-type: none"> Regionaal stimuleringsbudget wooncapaciteit ouderen Slimme inzet en gerichte inkoop van bewezen technologie Inzet transitie middelen 2022-2026 	
 <p>Bekostiging en regelgeving</p>	<ul style="list-style-type: none"> Regionaal stimuleringsbudget wooncapaciteit ouderen Slimme inzet en gerichte inkoop van bewezen technologie Inzet transitie middelen 2022-2026 		<ul style="list-style-type: none"> Behandeling in de Wlz in beeld brengen door NZa en ZINL Betaaltitels tijdelijk verblijf vereenvoudigen Regeling ambulante GRZ op orde NZa advies bekostiging handreiking Kwetsbare Ouderen Thuis NZa domein overstijgende betaaltitels Onderzoek naar omslagpunt verblijf in de Wlz 	
 <p>Wetgeving</p>			<ul style="list-style-type: none"> Voorliggendheid van de Wlz onderzoek effecten i.r.t. aanpassing Wmo 2015 Aanpassing Wkkgz voor zeggenschap professionals. 	
 <p>Overig</p>	<ul style="list-style-type: none"> Voortzetting en integratie van samenhangende aanverwante programma's (bv. Zorgevaluaties & Gepast Gebruik, Juiste Zorg op de Juiste Plek, Uitkomstgerichte Zorg, Samen Beslissen, Tijd voor Verbinding, etc.) 		<ul style="list-style-type: none"> 40 lokale trajecten Samen Ouder Worden Omvorming Waardigheid en Trots op locatie naar realisatie van transities Continueren Regionale ondersteuning via Regiokracht en specifiek voor de medisch generalistische zorg. 	

Verbindingen tussen de akkoorden en programma's

1. Verbinding met IZA en GALA

IZA en GALA: Zoeken naar de rode draad | VNG

Het Integraal Zorgakkoord wil bevorderen dat de zorgsector samenwerkt om de zorg effectief en betaalbaar te houden. Het Gezond en Actief Leven Akkoord streeft naar het bredere doel van een gezonde generatie in 2040. IZA vraagt dus van de zorgsector om met een integrale blik naar mensen met een aandoening, ziekte of beperking te kijken en hen te helpen met een gezonde(re) leefstijl. GALA draagt bij aan de beweging naar de voorkant. Gemeenten moeten inzetten op een optimale omgeving om burgers te helpen gezond te blijven en samen met partners te werken aan zaken als een kansrijke start, valpreventie, welzijn op recept, gecombineerde leefstijlinterventies voor volwassenen en de aanpak van overgewicht en obesitas bij kinderen. Afstemming tussen verschillende instellingen en instituten is de bindende factor tussen de twee akkoorden. Met beiden moeten de gemeenten en zorgverzekeraars aan de slag.

2. Verbinding IZA en WOZO

De WOZO is een aanvulling op het IZA, met als doelgroep; specifiek de ouderenzorg. Eén van de actielijnen die in het WOZO is beschreven is als volgt; sterke basiszorg voor ouderen. Binnen het IZA wordt hier aan gewerkt door middel van het thema 'organisatiegraad basiszorg'. Binnen de genoemde actielijn van het WOZO, wordt daarnaast via IZA gewerkt aan (WOZO, 2022);

- Aanspreekbare- en herkenbare teams in de wijk
- Gezamenlijke triage-instrument voor kwetsbare oudere (WOZO, 2022)

3. Verbinding IZA en TAZ

In het IZA zijn afspraken gemaakt om meer ruimte te kunnen creëren voor het toepassen van innovatieve werkvormen. Zorginkopers stellen tijdelijk transformatiemiddelen beschikbaar aan zorgorganisaties die aan die transitie bijdragen. Door méér ruimte te bieden voor innovatief werken ontstaat er vervolgens ook méér ruimte voor de andere thema's van het TAZ: het behouden van medewerkers en leren en ontwikkelen.

Daarnaast heeft het programma TAZ onder andere tot doel om afspraken, die gemaakt zijn het in het kader van het IZA, met behulp van brancheoverstijgende samenwerkingsverbanden te verbreden en uit te werken voor het gehele domein van zorg en welzijn (TAZ, 2023)

4. Verbinding GALA en WOZO

Het programma Wonen, Ondersteuning en Zorg voor Ouderen (WOZO) is een beweging gestart om de ondersteuning en zorg voor ouderen toekomstbestendig te organiseren. De beweging draagt bij aan de transitie in wonen, ondersteuning en zorg voor ouderen. De eerste actielijn uit het WOZO, vitaal ouder worden, vergt ook acties in het gemeentelijk domein gericht op preventie. Hiervoor zijn afspraken in het GALA opgenomen. De afspraken die in het kader van het GALA worden gemaakt, richten zich op preventie en vullen vanuit die invalshoek de afspraken uit het WOZO-programma aan. (GALA, 2022)

5. Verbinding GALA en TAZ

Het programma Toekomstbestendige Arbeidsmarkt Zorg en welzijn (TAZ) beoogt een transitie naar passende en arbeidsbesparende zorg. Met innovatieve werkwijzen en behoud van medewerkers die gemotiveerd hun werk doen. Voor het GALA zijn met name de partijen die werkzaam zijn in 'de voorkant' belangrijk, zoals gemeenten, jeugdgezondheidszorg en de eerstelijns zorgpartijen. (GALA, 2022)

Doelgroep van deze regeling: samenwerkende aanbieders van zorg en/of ondersteuning (actief binnen Zvw, Wlz, Wmo, Jeugdwet en/of Wpg).

6. Verbinding WOZO en TAZ

De richtlijnen rondom de uitdagingen voor de arbeidsmarkt in zorg en welzijn, is in de WOZO beschreven, de aanpak is middels het programma TAZ. TAZ is ook van toepassing op de ouderenzorg en wordt daarom in samenhang met het WOZO programma nader uitgewerkt (WOZO, 2023).

Daarnaast is vanuit het TAZ een Stimuleringsregeling Technologie in Ondersteuning en Zorg opgesteld: de STOZ-regeling. Deze regeling gaat open in mei 2024 en richt zich op de volgende doelen:

- Het besparen en verlichten van het werk van zorg- of ondersteuningsmedewerkers.
- Het langer thuis blijven wonen van mensen met een (groot risico op) chronische ziekte of beperking met gelijkblijvende of verminderde inzet van zorg- of ondersteuningsmedewerkers.

Het gaat om het toepassen van digitale of hybride processen:

- Zodat meer mensen met een zorg- of ondersteuningsvraag geholpen kunnen worden met minder of hetzelfde aantal medewerkers;
- die de kwaliteit van leven verbeteren van mensen met een (groot risico op) chronische ziekte of beperking;
- die zorg- of ondersteuningsmedewerkers in staat stellen om een betere kwaliteit van dienstverlening te kunnen leveren met minder werkdruk en meer voldoening.

Voorlopige bevindingen na analyse deel 1

Op basis van deze vervolgstappen zullen nog een aanvullende analyse en rapportage volgen in de loop van 2024.

De programma's en akkoorden zijn een goede basis voor kansrijke ontwikkelingen landelijk, regionaal en lokaal. In sommige programma's is sprake van enige overlap. Inhoudelijk spreken de documenten elkaar niet tegen.

De WOZO werkorganisatie ziet in grote lijnen de eerste bevindingen:

- Veel acties in de programma's voegen zich naar het bestaande zorgsysteem. Er is weinig stimulans voor (o.a. sociale en bedrijfskundige) innovaties. Innovaties zijn niet actief onderdeel van het beleid. Dit kan mogelijk beter gestimuleerd worden.
- De randvoorwaarden voor bekostiging van het (domeinoverstijgend) regionaal samenwerken zijn niet optimaal.
- Er zijn niet veel acties gericht op de ouderen zelf

Die thema's vragen nog een verdiepingsslag om te kunnen zeggen dat er sprake is van 'witte vlekken'. Er worden in de komende weken interviews gehouden met ouderen, professionals en bestuurders. De WOZO werkorganisatie wil daarnaast ook meer inzicht krijgen in de uitvoeringspraktijk van bovenstaande bevindingen. Daarom wordt er op dit moment nog vervolgonderzoek gedaan naar hoe deze elementen onderdeel zijn van de regioplannen.

De WOZO werkorganisatie is samengesteld uit een vertegenwoordiging van de volgende partijen:

- ActiZ
- Beroepsvereniging Verzorgenden en Verpleegkundigen Nederland
- Landelijke Huisartsen Vereniging / Verenso
- Senioren Coalitie
- Sociaal Werk Nederland
- Vereniging Nederlandse Gemeenten
- Zorgverzekeraars Nederland
- Ministerie van VWS

Colofon

Deze rapportage is mogelijk gemaakt door een samenwerking van de landelijke kennisorganisaties Movisie en Vilans.

Auteurs: Karin Schuldink, Els Hofman, Sjaan Steinmetz, Esther Schrijver, Maud Hoogeveen, Barbara de Groen.

Utrecht, 30 april 2024.

